

Mezőtúr Város Önkormányzatának gazdasági programja

2015–2020.

a 83/2015.(IV.30.) képviselő-testületi határozat melléklete

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011.évi CLXXXIX. törvény 116. §-a meghatározza, hogy a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakokra szól, és helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A program kiemelten kezeli az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket és összhangban van a megyei területfejlesztési elképzelésekkel.

A program készítésének célja, hogy a fentiekkel összhangban kijelölje azokat a feladatokat, melyeket az önkormányzat az előtte álló választási ciklusban a legfontosabbnak tart, és aminek a megvalósításán dolgozni kíván. Ezen túlmenően pedig megalapozza azokat a fejlesztési elképzeléseket, amelyek a város fejlődésének az elkövetkezendő egy- két évtizedben mozgatórugói lehetnek.

A város gazdasági helyzete alapvetően megváltozott. Az állam által történt adósságátvállalás következtében tetemes adósságtól megszabadulva, kedvező gazdasági háttérrel tudta indítani önkormányzatunk a 2014-2020-as időszakot. Ennek köszönhető, hogy a város költségvetése már nem számol negatívummal. Nagyon fontos és pozitív pénzügyi tekintetben az is, hogy az adósság átvállalásnak köszönhetően az önkormányzatunk mintegy 250 millió forintos likvid forrással tud indulni a programidőszak elején, amely lehetőséget biztosít arra, hogy fejlesztésekre tudunk gondolni.

Továbbra is legfontosabb kötelességünk, hogy kötelező feladataink finanszírozásának folyamatosan eleget tudjunk tenni. Ezekon túlmenően a város közösségi élete szempontjából kiemelkedően fontos, hogy önként vállalt feladatainkra a korábbi évekhez viszonyítva több pénz tudunk fordítani.

Az elmúlt időszakban sok fejlesztés történt a városban. Ezért a jövő programja előtt néhány gondolatot szólni kell az előző időszakról is.

Önkormányzatunk számára mindig is kiemelt feladat volt a munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés. Meggyőződésünk, hogy lehetőségeink határain belül megtettünk mindent annak érdekében, hogy ezen a területen eredményesek lehessünk.

A gazdasági szféra fejlődött Mezőtúron, sok sikeres pályázat született. Jelentős mennyiségű forrás érkezett településünkre és volt olyan multi befektetőnk is, mint a Syngenta, aki önjerejéből volt képes több mint hét milliárd forintos fejlesztés végrehajtására. Ezen kívül meg kell említeni a Rafi Hungária Kft-t, a Fémfeldolgozó Zrt-t, akik ugyancsak több 100 milliós nagyságrendű uniós és állami pályázati forrással, a saját fejlesztési forrásaik bevonásával jelentős fejlesztéseket tudtak végrehajtani. Ide sorolható a Rédei-Fém Kft. 70 millió forintos beruházása is.

Az önkormányzati szféra területén is történtek fejlesztések az elmúlt időszakban.

Megvalósult a szennyvíztisztító telep rekonstrukciója több mint 600 millió forintból. Új Egészségház és Mentőállomás épült 212 millió forint összegből. A kistérség öt településén egy milliárd forintot meghaladó összegért ivóvízminőség javító program valósult meg az elmúlt két évben.

Felújításra került 106 millió forint összegért a szakorvosi rendelőintézet, Egészségfejlesztési Iroda működik a kórházban.

Mindezek jó alapot adnak arra, hogy bizakodóak legyünk a jövő vonatkozásában és ezeket figyelembe véve állítsuk össze a 2014-2020 évek gazdasági programját.

A program kiindulópontját a képviselő-testület 2014. október 20-i alakuló ülésén elhangzott, a gazdasági programról megfogalmazott gondolatok képezik.

A jövőben jelentős szerepe lesz a közösségformálásnak az egyének, a civilszervezeteknek, a gazdasági élet szereplőinek, ezek együttműködésének és a közös kommunikációnak. Ezért mindenkivel még szorosabbra kell fűzni a kapcsolatot. A 2014-2020-as uniós költségvetési ciklus nemcsak az önkormányzatokról szól. Aki ezt így gondolja, az óriási tévedésben van, hiszen a gazdasági szférának is óriási jelentőségű fejlesztési lehetőségei

lesznek. Az önkormányzatnak ezért nagy hangsúlyt kell fektetni arra, hogy a gazdasági élet szereplői Mezőtúron első kézből értesüljenek a pályázati lehetőségekről. Ki kell dolgoznunk annak a rendszerét, hogyan tudjuk ezt a lehető legoperatívabb módon megoldani úgy, hogy az önkormányzat az információt folyamatosan eljuttassa a részükre. Első lépésként az önkormányzat megalakította a Mezőtúri Városfejlesztési Kft-t, amely letéteményese lehet ennek.

Az önkormányzatnak is vannak lehetőségei és a lehetőségek mértéke jócskán meghaladja a 7,5 milliárd forintot. Az önkormányzat a projektötleiteinket összegyűjtötte, többször átdolgozta és a képviselő testülettel megismertette. A programok és lehetőségek folyamatosan változnak, ezért a továbbiakban is foglalkoznunk kell ezzel a témával, elsősorban azért, hogy a változó lehetőségeket minél jobban ki tudjuk használni.

Jelenleg is folyik jövő fejlesztéseit megalapozó Integrált Településfejlesztési Stratégia kidolgozása, amelynek megléte szükséges a pályázatokhoz.

A stratégia alapját az erősségek, gyengeségek egyensúlyának megteremtése, a lehetőségek felismerése a veszélyek hatásának mérséklése adja.

A stratégia átfogó céljaként fogalmazódott meg, hogy Mezőtúr váljon erős hagyományokkal rendelkező, élhető, modern 21. századi mezővárossá, mely határozott helyi identitással rendelkező polgárai számára helyben biztosít megfelelő megélhetési lehetőségeket kiegyensúlyozott szerkezetű helyi gazdaságra támaszkodva, valamint versenyképes életfeltételeket – minőségi infrastruktúrát, közszolgáltatásokat, egészségügyi ellátást, oktatási, kulturális és sportlehetőségeket.

Ezek a célok meg kell jelenjenek a gazdaság, a társadalom, a környezet, valamint a közszolgáltatások területén.

A város gazdasága

A gazdaság fejlődését a következő meglévő erősségekre alapozva kell előmozdítani.

- Jó minőségű termőfölddel rendelkezünk, amelyhez kapcsolódóan jelentős agrártermelési hagyományokkal rendelkezik a város.
- A működő vállalkozások lakosságárányos száma a megyei átlagnál magasabb.
- A település ipari parkkal rendelkezik.
- A városban a lakossági alapszolgáltatások valamennyi válfaja biztosított.
- Jelentős népművészeti hagyománnyal rendelkezünk, a mezőtúri fazekasság a Szellemi Kulturális Örökség része. Több turisztikai attrakció van jelen a városban. (népművészeti hagyományok, rendezvények, fürdő)

Mindezekre alapozva több lehetőség fogalmazható meg, amelyek a helyi gazdaság fejlődéséhez a következő időszakban hozzájárulhatnak, amelyek közül az alábbiak emelhetők ki:

- alternatív mezőgazdasági tevékenységek elterjedése,
- bio mezőgazdasági termékek iránti kereslet növekedése hazai és európai szinten egyaránt,
- a helyi vállalkozói szféra megerősödése, a kereskedelmi és egyéb szolgáltatási kínálat bővülése,
- növekvő belföldi és külföldi turisztikai kereslet a kulturális, hagyományőrző és gyógy- és termálturizmus területén,
- alternatív energiaforrások nemzetközi és hazai súlyának növekedése,
- befektetői érdeklődés növekedése a térség iránt,
- pályázati források rendelkezésre állása az ipari park fejlesztésére.

Természetesen tőlünk függ, hogyan tudunk ezekkel a lehetőségekkel élni. Ebben lesz óriási jelentősége az információ áramoltatásának, amelyben az önkormányzatnak kell vállalni a kulcsszerepet.

A gazdasági élet fellendítése során nem lehet figyelmen kívül hagynia azokat a területeket, amelyek most gyenge pontjai a város gazdaságának. Feltétlen változtatni szándékozunk az elaprózott vállalkozási szerkezeten, segíteni kívánjuk a meglévő kis- és mikrovállalkozások növekedését, amelyhez ismételten az információhoz juttatás a kulcspont.

A mezőgazdasági hagyományokra alapozva segíteni szeretnénk a megtermelt mezőgazdasági termékek helyben történő feldolgozását. A kiépíthető feldolgozóipari kapacitások hozzájárulhatnak a helyi lakosság jelenleg alacsony gazdasági aktivitásának növeléséhez.

A város társadalma

A város fejlődésének egyik mozgatórugója a helyi társadalom részvétele a város életében. Ezt számtalan tényező befolyásolja, amelyre hatással kell lennünk, hogy a várost a fejlődési pályára állíthassuk. A társadalmi élet területén is több olyan elem van, amely jelenleg is erősíti a helyi társadalmi folyamatokat.

- A városban élőkre erős lokálpatriotizmus jellemző.
- A városban jól működő alap- és középfokú oktatási intézményrendszer van.
- Az aktív civil szervezetek magas száma, amelyen keresztül a lakosság bekapcsolódhat a város életébe.
- Színes közösségi élet folyik a településen.

A felsoroltak biztosítják annak a lehetőségét, hogy ezekre alapozva megragadja a város azokat a lehetőségeket amelyekkel

- a kvalifikált fiatalabb nemzedék helyben tartásával kialakítható egy olyan húzóerő, amely a településfejlesztés előrelépését jelentheti.
- A szociális célú városfejlesztésre rendelkezésre álló pályázati források elérhetővé válhatnak.
- Közösségi együttműködések szerepe felértékelődik és húzza magával a helyi társadalmi élet fejlődését.

Mindezek a feladatok azonban csak akkor működhetnek hatékonyan, ha meg tudjuk állítani a város népességének folyamatos csökkenését, amelyben a természetes fogyás mellett az elvándorlás is komoly szerepet játszik. Változtatni szükséges a város népességmegtartó erejének - az aktív lakosság körében mutatkozó - kedvezőtlen tendenciáján.

Szükséges hogy a gazdasági élet fejlődésével növekedjen a foglalkoztatottsági szint, amelynek következményeként a munkanélküliség is csökkeni fog. Ehhez azonban szükséges, hogy az alacsony képzettségi szintű lakosság aránya mérséklődjön.

Ebben van óriási szerepe annak, hogy mindent megtegyünk annak érdekében, hogy Mezőtúron újra legyen felsőoktatás. Ha ez egy ideig nem valósulhat meg, akkor nagyon fontosnak tartjuk, hogy a Városi Oktatási Centrumban (volt főiskola) valamilyen élet újra beinduljon. Ezen már évek óta dolgozunk együttműködve a Gál Ferenc Főiskolával. Az ügynek most lendületet adhat, hogy a tangazdaság sorsa rendeződött és a Gál Ferenc Főiskola kezelésébe került.

A főiskola hosszú éveken keresztül Mezőtúr szellemi központja volt. Mezőtúr ezt veszítette el 2010 nyarán. A Gál Ferenc Főiskolának a Szegedi Tudományegyetemmel együttműködve olyan képzési rendszert kell kidolgoznia, ami a mai kor követelményeinek megfelel, és olyan szakembereket bocsát ki a falai közül, akik el tudnak helyezkedni az ország e régiójában. Ezen is kell dolgozni. A főiskolával arról is tárgyaltunk, hogy a gazdaság szereplőivel, az illetékes kamarákkal együtt kell, hogy működjünk, együtt kell, hogy gondolkodjunk, hiszen ki tudja megmondani a legjobban, hogy milyen szakemberekre van szükség, ha nem ők.

A város környezete

Mezőtúr és környéke az Alföld közepén jellegzetes mezővárosi képet fest magáról. A város vasúti fővonal mellett van és országos közút is átszeli. A városközpontot-amely most áll megújulás előtt-több műemléképület és helyi védettség alatt álló épület övezi.

A rendezett területek kialakulásához a város teljes közműellátottsága, a szelektív hulladékgyűjtés is hozzájárul. További értékei a város környezetének, amelyek stratégiai fontosságúak:

- természeti értékekben gazdag vizes élőhelyek jelenléte, itt van az ország egyik legszebb holtág rendszere.
- A város gyógyvíz minősítésű termálvízzel rendelkezik.
- A város belterületén jelentős a zöldfelület nagysága (Erzsébet-liget, Hortobágy-Berettyó partja).
- Kedvező adottságok a megújuló energiaforrások hasznosítására.

Ezek a természeti értékek mind olyan potenciális fejlődési lehetőséget rejtnek magukban, amelyek pályázati források bevonásával

- kielégíthetik a növekvő belföldi és külföldi turisztikai keresletet kihasználva a Peresi és Túrtói holtág rendszer adottságait.
- A Hortobágy-Berettyó-főcsatorna belterületi szakaszának víz, meder és hullámtér rendezése, ezáltal a turisztikai hasznosítás lehetőségeinek és a fenntartható környezet feltételeinek megteremtése.
- A megújuló energiaforrások fokozott használatával jelentős energia és költségmegtakarítást biztosíthatunk mind az önkormányzatnak, mind pedig a vállalkozói szférának.

A környezet számos gondot is jelent a városnak, amelyek megoldásra várnak. Ehhez is pályázati források kellene, amelyek ismereteink szerint ezeken a területeken szűkülő jelleggel lesznek elérhetőek.

A Hortobágy-Berettyó-főcsatorna leromlott vízminőségének javítása, a város külső megközelíthetőségének nehézsége, az önkormányzati utak egy részének nem megfelelő állapota, a városban levő kihasználatlan, leromlott állapotú épületállomány helyzetének megoldása mind veszélyeket hordoznak magukban a város fejlődésének szempontjából.

Ezért itt is szükséges a helyi társadalom, a vállalkozások és az önkormányzat összefogása, hogy szándékaink szerint változtatni tudjunk helyzetünkön.

Közzolgáltatások:

Mezőtúr 2013. január 1. napja óta járási székhely, amely tovább erősítette a város kistérségben betöltött szerepét. Ebből a helyzetből adódóan a városban

- koncentrálnak a térségi hatókörű közigazgatási funkciók,
- az egészségügyi ellátás (kórház-rendelőintézet) jó színvonalon megoldott,
- az oktatás intézményrendszere fejlett (alap- és középfokú oktatás),
- jelentős helyi kulturális és sport aktivitás van jelen,
- a civil szervezetek működése a kultúra, közösségi és sport területén a további fejlődés alapja.

A térségi hatókörű közigazgatási funkciók jelenléte a városban egyik erőssége a településnek, amelyet tovább javíthat

- az önkormányzati és a civil szféra együttműködésének felértékelődése,
- a térségi szerepkör erősödése,
- a korábban meglévő felsőfokú oktatás, képzés újraindításának lehetősége,
- a pályázati források megjelenése és igénybevétele.

Természetesen a közigazgatás átalakítása, amely jelenleg is folyik, több bizonytalanságot is hordoz magában. Az önkormányzatok jövőbeli feladat-és hatásköri változása érinteni fogja az önkormányzatok állami forrásait/támogatásait. Az önkormányzati feladatok csökkenésével várhatóan a források is csökkenni fognak.

Ezért szükséges hogy az önkormányzat működési költségeit lehetőleg minél nagyobb mértékben csökkenteni tudjuk. A végrehajtott fejlesztésekkel pedig oda kell eljutnunk, hogy az önkormányzat közvetlen bevételei emelkedjenek. Amennyiben a költségcsökkentés mellett bevétel emelkedést is tudunk realizálni, akkor a saját fejlesztési forrásaink meg fognak növekedni. Ide kell eljutnunk az önkormányzat gazdasági programjának megvalósítása során.

Tervek, célok 2014-2020. időszakra

A következő Uniós költségvetési ciklusban hazánkba érkező fejlesztési források rendkívül nagy jelentőséggel bírnak, hiszen a Magyar Kormány döntése alapján ezen források minimum 60 %-nak a gazdaság fejlesztésére kell fordítódnia. Ez a kritérium Mezőtúr számára is nagyon fontos, hiszen az elmúlt néhány év során az önkormányzatokkal szemben támasztott követelmények is átértékelődtek. Ma már nem csak azt várják egy önkormányzattól, hogy a kötelező és önként vállalt feladatait végrehajtsa és finanszírozza, hanem azt is, hogy a helyi gazdaság élénkítésében és a foglalkoztatás mértékének növelésében is töltsön be minél nagyobb szerepet. Ezen alapelvek mentén állítottuk össze a következő évek fejlesztési projektjeit, amelyek jelentős része a fentiekre tekintettel a helyi gazdaság fejlesztéséről, élénkítéséről szólnak.

A Megyei Gazdaságfejlesztési Részprogramban szereplő projektek:

- Az Ipari Park fejlesztése
- Turizmus fejlesztése

A Megyei Településfejlesztési Részprogramban szereplő projektek:

- Városi Sport Csarnok felújítása
- Bölcsőde felújítás és kapacitásbővítés
- Mezőtúr Óvodák fejlesztése
- A Városháza energetikai korszerűsítése és a torony felújítása
- Alternatív energiaforrások hasznosítása az önkormányzati tulajdonú intézményekben
- Pelletáló üzem létrehozása
- Községi közlekedésfejlesztés a Mezőtúri Járásban
- Néphagyományaink ápolása a helyi identitás erősítéséért

Jász-Nagykun-Szolnok Megye Gazdaságfejlesztési Részprogram

- Munkaerőmozgást segítő közútfejlesztés a Mezőtúr-Túrkeve közötti összekötőút felújítása

Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP)

- A Hortobágy-Berettyó főcsatorna városi szakaszának revitalizációja

Vidékfejlesztési Operatív Program (VP)

- „Négy évszak tanyagazdaság” kialakítása Mezőtúron a Peresi Tangazdaságban

Emberi Erőforrás fejlesztési Operatív Program (EFOP)

- Reumatológiai központ kialakítása
- Egészségügyi közszolgáltatások komplex rendszerének fejlesztése a Mezőtúri Kórház és Rendelőintézetben
- Vidékfejlesztő Innovációs Központ létrehozása Mezőtúron

A megcélzott fejlesztési források összege megközelíti a 7 milliárd forintot. Az elképzeléseink sikeres megvalósítása esetén településünk fejlődéséhez az önkormányzat részéről jelentős mértékben hozzájárulnánk és ezzel Mezőtúr pozícióját az elkövetkezendő néhány évtizedre pozitívan tudnánk befolyásolni.

A fenti időszakban nemcsak az önkormányzatok részére lesznek pályázat útján elnyerhető fejlesztési források, hanem a gazdasági szféra részére is elérhetővé válnak ezek a lehetőségek. Ezáltal az önkormányzat a gazdasági élet szereplőivel együtt tud hozzájárulni ahhoz, hogy városunk a fiatalok jelentős részét itthon tartó településsé váljon.

Mezőtúr, 2015. április 14.

Herczeg Zsolt
polgármester